

وَمَتْنِي ۛ تَوَسِیْپِ ۛ بَہر
شکائی درگیجگ

شکئی دور کنگ—
چہ حدیثِ:

من ۛ گشگ بیتگ
داں گوں مردم
جنگ— بکناں

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين
سيدنا ونبينا محمد الأمين وآله وصحبه أجمعين

ہدایہ رسولؐ گشت: منہ گشت بیتگ داں گوں مردم جنگ بکنان تان ہما وھدی
کہ گواھی بہ دئینت کہ بیدے اللہؐ دگہ ہچ ہدایہ نہ انت ء محمد آئیؑ
رسول انت ء نمازہ بکن انت ء مالہ زکاتہ بہ دئینت ، ہروھدے چو شاش کت ،
ھونہ مال اش چہ من ایمن بیت بلے پہ اسلامؐ ھکے ء آیانی ھساب گوں اللہ
ء انت۔۔ (بخار ومسلم)

حدیث ء پھم ء سرء پاندگ

پہ شریء پھمگ ء راستی ء اے روایت، پہ مرگ ء اشارہ کنگ بیت۔
عربی زبان ء بستار ماں نیشتانک ء پھمگ ء
اسلام ء چارہ ٹپاس گوں سرجمیں دیدہ

عربی زبان ء بستار ماں نیشتانک ء پھمگ ء

ھاوندہ عربی زبان ء شریپ داتگ ء آسری کتابی ماں اے زبان ء نازل کتگ: (بلسانِ
عربی مبین) ء آئی ء آھری پیگمیر ء زبان ایرکتگ، انچوش کہ اے زبان ء جاگاہ ماں
دو وحی (کتاب ء سنت) ء مالوم ء زانگ بیت ء ماں اے بابت ء رازی بوھگ زاھر
نہ انت۔

ھمے پیم گوں عربی زبان ء نہ زانگ ء پہ نزانتکاری ء جاگاہ انت ماں دین ء
نیشتانکان انت چوشکہ وھدے ماں نیشتانکانی تھا ردی پڈر بہ بیت ء اے ردی
دور کنگ نہ بیت مگر گوں عربی زبان ء راست نییسگ ء کانودہ زانگ ء ماں
بید ء رنگ ء ایرکنگ ء وھدہ ایرکنگ ء ھکم سیادی گوں اللہ ء کلام ء پیگمیر ء
گپتار رد پھمے دیمیک بوھگ ء اے کار مزنیں زبانے پیش کنگ ء مزن ء شریں
شیتانی یے بیت۔

بزاں ردیں رھبند ردپھمی یے پہ اللہ ء آئی ء رسول ء انت۔

اسلام پٹ ء پول ء وانگ سرجمیں رنگ ء

پہ پٹ ء پول کار ء ماں نیسگ ء نبشتانک ء شرع لازم انت کہ سرجمیں ہیرتچاری یے پہ آئی بابت ء داشتگ ء سرجمیں رہبند ء برزی ء جھلی مراد، مقصد آیاں یکجہا بکنت ء لازم انت درھیں نبشتہ ہاں ء بنکی کار آئی ء شرپ داشتگ بہ بیت۔ چش باید انت آیات ء روایتاں ہم دروشم ان گوں مہکمیء پد بہ ترین ایت ہما پیم کہ اے متلب گوں مہکمیء ماں قرآن ء ہُج کنگ بوتگ ء ماں ہمے دور ء باید انت گوں رہبند ء گلانی تھا ء ہور بوہگ ء پائدگ، مہروان، ماں شان ء چدگ ء تہ ء ء دگہ فقہی مسایلاں گوں زانتکاری داشتگ بہ بیت ء پہ اے نبشتانک ء ہج وھد ء ردی مکن ثواب مہ بیت، مچی ء کار پچ تر چہ سگگ انت ء اے رد ء پروردگار ء راستی ء حکم مارا رژنا ء زاهر گندگ بیت بزاں ہک تجزیہ گرگ نہ انت ء نکسان ء زورایت، بلکیں چہ یک مشکات ء دریگ ء چہ در کیت۔

آیا چہ روایتے کہ گشگ بوتگ ہون ء سچک گشگ پے تک ء پھمگ بیت؟

ماں اے اولی جست ء پسو ء باید بہ گشیں :

ردی کنوک ماں اے روایت ء پھمگ ء دو گل انت

اولی گل: لھتیں چہ مئے ہمے پیمیں ورنا انت کہ گوں سرجمی ء رہبندی دروشم ء اسلام ء راستیں دود ء ربیدگ ء چار اش نہ انت ء بزاں یک روچے پہ دل وش ء زیناکیں گرانہائیں دین ء علم ء زانت ء کہ انسان ء بنی پھریزوک انت دلگوش اش نہ کرتگ ستک ء دید ء باور آ مرداں نہ چش اتگ انت۔

چوش کہ مردم ء جان ء پھریزگ یکے چہ اے مبارکیں شریعت ء لوٹ ء یکے چہ بنی مراد چہ چہ کل پنچیں اسلام ء (دین ء پھریز، جان، اگل، آبرو ء مال) بنت۔

پروردگار گشیت: ﴿مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا﴾ {مائدہ: ۳۲}

ترجمہ:

چوش اسلام دا اے ہد ء ہلاس نہ کرتگ ء پہ انسان ء ازت ء بید چہ آئی دیم ء شتگ ء شر بوہگ ء پہ جوانی ء گشتگ ء گوشتگ: ﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ﴾ {اسراء: ۷۰}

{ بزاں : } ء پہ راستی ماں آدم ء زھگاں شرپ داتیں، پاکیں نبیص ء سیرت ء تھا چوشیں کردانی دروشم ہمے بابت ازت ء مزی ہست انت گوں ایوک گوں دین ء ستک ء باور ء جیڑ ء یکے چہ اے مورد پاکیں نبی ص ء چست بوہگ پہ یہودی یے جنازہ ات کہ چہ آئیء پد ہمراہی ہیران منتاں گوں ہیرانگی گشت اش یہودی یے انت، گشتی: مگہ انسانے نہ انت؟، (بخاری و مسلم)

بلے ہرابی چہ اد ء انت کہ ے مردماں علم ء زانت چہ دریا دلیں عالم ء ربانیاں یاد نہ گپتگ، کسے کہ چاگرد ء تھا زانگ بوتگ انت ء علم ء دین ء تھا چیزکے

گیراش آورتگ، چہ اے بابتۂ اے روایت ۽ ردیں پھم اش گپتگ ۽ پہ اے آسرۂ رس اتگ انت کہ باید انت دست اش پہ ویرانی ۽ تراک ۽ چاگردۂ پرشت ۽ پرورشۂ جتگ اش ۽ دینۂ نامۂ سرۂ جہان اش پہ پسادۂ بیرانی اش کش اتگ۔ نوں اے اللہ پاکۂ گشتگ: ﴿وَاللّٰهُ لَا يَحِبُّ الْمُفْسِدِينَ﴾ (مائدہ: ۶۴)، ۽ ھاوند پساد کاران دوست نہ دارایت، چہ اے پیمۂ چنکس ہون کہ ریچگ بیت ۽ جان بیران بئیت ہمے رنگ ۽ وت ۽ دگراں ۽ دگہ اُمتاں تاوان رسین انت براں ہمے مردم پُھلے انت پہ دژمنۂ ریکانی دیمۂ ایربوتگ انت چہ ایشی کہ وتۂ دربارانت زانت ۽ زانگ اش نیست۔

دومی گل: بُید چہ مسلمانیں مردماں ۽ ہماکس انت کہ آیانی دودۂ ربیدگۂ چہ رنگ اش زرتگ، شکل گپتگ انت۔ اے مرد ہرچ پیمیں نکس ۽ ملامتاں اسلامۂ گردن ۽ دئیت ۽ بہتاماں پہ اسلامۂ لچین انت ۽ گمان کن انت کہ اسلام ۽ دین بیمناکی ۽ ترس ۽ پیم کنوک انت۔ ۽ یکے چہ آیان ایش انت کہ گوں آیان زندگوازیگ تپاکی گوں دگراں نیست ۽ ماں راستۂ آئیۂ بنگیج ۽ مدرکے نیست انت کہ بنیاد چہ آیان پہ شیتانی ۽ کشگ ۽ ہراب کنگ انت ۽ اے مردمانی وت منی پہ جاھے رس اتگ انت کہ گش انت: اسلام آبستارۂ نہ دارایت کہ انوگیں زمانگۂ ایمنی ۽ آرامی ماں جہانۂ شنگ بکت۔

راستیں ہر ایش انت کہ اولی گل چہ مسلمانیں جوان انت کہ رداش وارتگ، بنی رہبند ماں اے زالمی ۽ دیدۂ مسلمانۂ دل ۽ دماگ ۽ آتکگ انت ۽ اے چیدگ آیانی کردانی آسر بوتگ، ہست چہ بن ۽ کست ۽ کینگ ۽ ہرابی تھا کپتگ ۽ آئی ۽ وتی راہ ۽ راھے جوڑ کرتگ تاں کہ چہ کارکردانی شماں ۽ ناھکیں رواجانی کہ نیے نیست بیدۂ زرر ۽ نکسانۂ چیزے نرت نہ کن انت، پہ دراھیں مسلمانان ہکم کدی بیت۔

﴿وما ارسلناک الا رحمہ العالمین﴾ {انبیاء: ۱۰۱} بزاں: ۽ آے پیگمبر! ما ترا بیدۂ رھمتے پہ جھانیاں دیم نہ داتگ۔

یک ہتکے ۽ آئیۂ پَسو

منۂ گشگ بوتگ داں گوں مردمۂ جنگ کناں تاں وھدے کہ گواھی دئیت کہ ہدایے بیدۂ اللہ ۽ نیست انت.....

اولی جست: آیا ماں اے حدیثۂ دلیلے پہ دگرانی کُشگئی ہست انت؟ حتی ہماکس کہ وتۂ اسلامۂ دینۂ رہبندانی منوک زان انت، ہما پیم کہ اولی گلۂ چہ آیان زرتگ؟

دومی جست: آیا اسلام دینے انت کہ ماں چاگردۂ بیم ۽ ترس پیم کنت ۽ کُشت ۽ کوش جوڑ کنت ۽ آیان گواھی ۽ مدرکے پہ کستۂ کینگ ۽ دگرانی نہ منگ ۽ چیزے دارانت کہ قبول بیت انچوش کہ دومی گلۂ پھم اتگ؟

پہ اے دوئیں شکال پَسُو

پہ راستی کہ پٹ ء پٹولی دیداں ء زانکاری چہ اے حدیث ء لبز ماں گالء اے مرادء مکسدء زاهر کتگ ء پہ اے ردیء پَسُوے داتگ.

زانت ء مزنئی: دگری میان ء (ات تل) ء (اقتل)

جست: اے لبز پہ اولی گلء پہ ردی زورگ ء ایرکنگ بوتگ، چوشکہ (اقتل) ء (اقتل) ء میانء ردش وارتگ اگاں بزائے اے دوئیں لبزانی میانء مزنیں دگری یے هست انت.

(اقتل) چہ مفاعلء درء گون کارء هور بوھگ دلالت دارایت ء باید انت دو نیم گون همدگرء جنگ دئینت، انچوش کہ گشگ بیت: تجادل الخصمان فی المناظره، بزاں دو نیمء ماں مناظره ء گون هم گپ اش کت. چہ ادء کہ مزن شائیں امام چوش کہ امام شافعیء گشیت: قتالء لبز ریشگی قتل نہ انت، چوشکہ ماں کارے ء قتال گون مردے جایز ء قتل ء گشگی روا نہ انت. (فتح الباری: ۷۶/۱).

ء بازینے چہ عالماں چوشکہ ابن دقیق العبد (شرح عمدہ الاحکام)، ابن رجب (جامع العلوم واحکم ۲۳۰)، ابن حجر (فتح الباری: ۷۶/۱) ء دگہ چوشکہ ابن تیمیہ ء آیانی سرء تصریح کتگ اش.

جست: آیا مراد چہ اے روایت ء گون دراهیں مہلوکء جہانء جنگ انت داں کہ اسلامء دین ء تھا بیانت؟

هچ وهد ء هزار برهچ وهد! هچ یکے چہ امتء درهیں عالماں ماں درهیں کرنائی تہء چشین چیزے نبوتگ ء حتی اے دید گون پاکیں دین ء علم ء زانت ء دیدء ء شریعت ء مطهر ء دگری یے هست. چوش کہ:

لئے: (ناس) چہ انچیں گالاں بوتگ ء چہ آئی ء هاسیں مراد انت ء بازیں مسالانی بابتء ماں قرآن ء حدیث ء عربی زبان هست انت.

هاوند گشیت: ﴿وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا﴾ {حج: ۲۷}، ء مردمانی میانء پہ حجء {ادا کنگء} جار بجن داں {زایران} پیادگء دیم پہ تو کاینت، بزاں چہ اے گالء مراد چہ (الناس) ایوکء مومن هست انت ناں درهیں مردم.

هاوند گشیت: ﴿وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ﴾ {آل عمران: ۴۶} بزاں: ء ماں گوانزگء {گون اعجاز} ء ماں میانسالیء {گون وحیء} گون مردمء هبر کنتء چہ پاکان انت، چہ گالء مراد (الناس) ماں اے آیاتء هماکس انت کہ گون مریم زهگ ء بابت ء هبراش کتگ نہ کہ درهیں مردم.

هاوند گشیت: ﴿الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ

فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿﴾ { آل عمران ۱۷۳ } ہما کس کہ وھدے مردماں آتک ء گشت انت کاپراں مزنیں لشکرے مچ کتگ (گوں شما جنگ کنگء)، نوں شما بہ ترس ات چہ آیاں، گڑا اے ہبر ء آیانی ایمان چد ء گیشتر کت ء گشت اش مارا اللہ بس انت ء آسک شریں کار سازے۔ چشکہ چہ گالء مراد (الناس) ماں اے آیاتء ابو سفیان انت، ہما پیما کہ مجاہد ء عکرمہ ء گشتگ۔

مراد چہ (الناس) ماں اے روایتء درست ء چہ ہاسیں مراد ء عرب مشرکانی ہما گل انت کہ گوں پیگمباش جنگ کت ء ترس اش ہست ات اسلام ء بن ء ریشگ ء بہ گڈ انت ء آئی ء دعوتء ہلاس بکن انت نہ درھیں مردم انچو کہ ہاوندء آ ماں سورہ ء تھا توسیپ کتگ : ﴿إِلَّا وَلَا ذِمَّةً وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ﴾ بزاں : پہ ہچ مومن ء سیادیء کول ء کرار نہ کن انت ء اے ہما ہراب کار انت .. ء انچوش ہاوندء گشتگ : ﴿وَإِنْ نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعْنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أُمَّةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يُنتَهُونَ﴾ {توبہ: ۱۲} بزاں : ،، ء اگاں وتی سوگند اش چہ کول ء کرارء پد پروشت اش ء شمارا ء شمعے دین اش تژن ء شگان اش جت گڑا گوں گُبرء رھدربراں جنگ بکن ات چیاکہ آیانء ہچ کول ء کرارے نیست پدا کہ {چہ کرارء پروشگء} بہ اوشت انت۔

نبی پاکء سیرت

راستی ء ہست کہ دراہیں چشماں کیشین ایت

کسے ماں زندء، سیرہ مواقف پیگمبرء پٹ ء پول کنت سرجمی ء زانت کہ پیگمبر ء رھشونے پہ جھانیان بوتگ ء آ انچوش شفیق ء مھروانے بوتگ کہ قرآن آئیء روف ء رحیم نام داتگ ء اے گشگ دلیلے نہ لوئیت ء راجدپترء آ ماں وتی رژناہیں تاکاں ثبت کتگ بدلیں بشر آئی نہ دیستگ . پاکیں واجہ ص چہ دعوتء بنگیج ء داں آئیء آسرء حتی گوں دژمنان مھروان ات۔ پہ درور پہ اے چنت موردء اشارہ کنگ بیت:

- ماں جنگ ء بنگیج ء آیانی بیرانی نہ لوٹ ات ء اے پیما ء دعای گُت : ،، ہدا ! منی راجء ہدایت بکن، چیاکہ آنزان انت۔
- آ پاکیں واجھصء اے گال ہیرت چاری ء پیگمبری ء رسالت رھمت ماں زبانء سرء آورت۔ گوں گوں گپی نرمی ے کہ دعایی بنگیج کت، دلگوش کن، ،، ہدا ہدایت اش کن، ء پدا آیانی گوں وتء نزیک کنت حتا آیانی وجود کاپرانٹ ء گشیت: ،، منی راجء، ء آ وھدی آیانی نادانی ء ہم ذکر کنت: ،، چیاکہ آنزان انت۔

توانست چه آياں بير به گپت، آيانء درگوزى كت ء آى بخش ات انتء گشت: برو ات شما آزاد ات، آى آزاد كت انت ء بلكيں آيانى آزادى چه گشت: » هر كس وتى گسء تها به نند ايت ايمن انت، اگاں مرادى چه كشگ ء كسء بوئى كه ايمن اش نه ات، گشتگ ات: هر كس اسلام ء بيياريت آ ايمن انت ء نه گشتى: هر كس وتى گسء تها انت آ ايمن انت.

یک ردکتگیں تناقص

چون پیغمبر پہ بدءِ ملمانے سنگءِ دستور دنت ء کہ وحدے نیکی ء ٹپکی یے دنگ
پہ آیاں خُسی زاننگ؟

ہاوندۂ پہ پیغمبرۂ اے آیات نازل کتگ: ﴿لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوْكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوْهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾، {ممتحنہ: ۸} اللہ شمارا (منع) نہ کنت پہ ہمایاں کہ گوس شمارا شُمئے مُلکء درار ڈیہ (جلاوطن) اِش نہ کتگ کہ گوس آیاں شَرِی ء اِنصاف بہ کن ات ، بیشک اللہ انصاف کتوکان دوست دار است،

ماں راستیں روایتۂ آتکاء کہ حضرت عمر (رض) سُھریں شالے دیست، گڑا گشت: یا ہدائِ رسول! سُرائت کہ اے شالاءؑ بھا بگرے ءِ آئیۂ جمعہ ہانی روچاں کہ مردم تتی گندک ءِ چہ دَن کاہنت، بہ پوشے۔ نبی اکرم ﷺ ءِ گشت: اے عمر! اے پیہمیں گُداں کسے گورا کنت کہ کیامتِ روچۂ ونڈۂ بھرے مہ بیت ءِ گڑا دگہ آبِیشمی گدے پہ پیگمبرۂ ٹیکی آورت اش چہ آیایں یکے پہ عمر ٹیکی کت۔ چہ ایشی عمر (رض) پیگمبرۂ گورۂ آتک عرضی کت: یا ہدائِ رسول! شما اے آبِیشمی گدۂ پہ من دیم داتگ من چہ شما اشکتگ کہ گشتگ ات: اے ہما کسے بھر انت کہ ماں کیامتۂ بھرے نیست! نبی اکرم ﷺ ءِ گشت: من آپہ ترا ٹیکی نہ کرتگ کہ آئیۂ گورۂ کن، من پہ اے ہاترا پہ ترا ٹیکی کتگ کہ ایشی ءِ پہ ترا ٹیکی کتگ کہ ایشیۂ بھا بکن یا دگریۂ ٹیکی بدے تانکہ گورے بکنت۔ گڑا عمر (رض) آئی ءِ وتی برات چہ ماتۂ نیمۂ کہ ماں مکہ ءِ شرکۂ تھا ات ٹیکی دات۔ (بخاری درادب المفرد) بزاں مشرک شریعت اسلامۂ اجراء ملزم نہ انت۔

اے سرگوست ماں مدنی زمانگہء ماں عام الوفود (۷ھ) چہ مکہ ۽ گرگہ پد دیمۃ
اتکگ۔ بزاں اے شر نہ انت کہ گشگ بہ بیت پہ نیکیں کاراں ایوک ۽ پہ کپر
۽ بید ہراب کاراں انت ۽ یا جنگ رد بوتگ آپیم کہ لہتیں چوش نشان دئینت۔
بزاں اگاں بیدۃ مسلمانے گون تیاکی زندگی کنت ۽ ہراب کار ۽ بد نہ ات نابد

انت گون آئی ۽ جنگ بکن ات ۽ بلکین گون آئی ۽ نیکی کنگ جایز انت ۽ ٿیکی
دئیگ آئی ۽ مشکله نه انت.

په شک ۽ گاری ۽ شری ۽ گشگ

اسلام رهمت ۽ دین ۽ اخلاق ۽ مکارم انت ۽ مزین نعمتے انت که هاوند ۽ آ په
مسلمانان ارزان کتگ. اسلام آتک ۽ که مهلوک ۽ گون هدا ۽ نیک ۽ آئی ۽ گون
ستک ۽ نه منوکا سامان به دنت. همه پیم، اسلام زند ۽ همک تکان هور بیت
۽ په همک وهده زمانگ ۽ همک جاه ۽ شر کنوک انت ۽ گون مسلمان ۽ یکجاهی
۽ اے مزین فض ۽ مارایت ۽ چه من منی ۽ باز دور انت. اسلام هیره جوانی
۽ په دراهین بشر ۽ لوټوک انت بید چه ایشی که دعوت دئیوکی همکی دانگ
تاکه گون حکمت ۽ شری رهندانی سر ۽ مردم ۽ په وتی نیم ۽ به لوټ انت.
هدا ۽ رسول ﷺ ۽ گشت: ,, اگاں چه تئی نیم ۽ یکی ۽ هدایت بکنت چه سهرین
هشتران په تو شر ۽ با ارزش ترانت,, (بخاری مسلم)

هاوند گشتگ: ﴿فَمَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ﴾ {یونس: ۱۰۸} ,, گڑا هرکس
که هدایت بیت په وتی سیت ۽ هدایت بیت,, ۽ هرکس اسلام ۽ دین ۽ مه لوټ
په آئی ۽ زور ۽ نه انت، بزاں هدایت چه گمراهی ۽ رژنا ۽ زاهر انت. {بقره: ۲۵۶}
{ هاوند گشیت: ﴿وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَآمَنَ مَن فِي الْأَرْضِ كُلُّهُم جَمِيعًا أَفَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ
حَتَّىٰ يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ﴾ {یونس: ۹۹} اگه تئی رب ۽ به لوټ اټس اے روء زمین
۽ دراهین مردمان ایمان آورنگ ات، نی تو مردمانی سرا زور ۽ زبر دستی کت کن
ټے داں وهده که آ ایمان میار انت؟

چه اده انت که مسلمان دعوت ۽ اگده ۽ ۽ هدایت ۽ رژن ۽ په چاگرده وتی کوپگاں
کش اتگ تاں بشر ۽ سعادت ۽ مان دنیا ۽ آخرت ۽ هک به بیت.

بله په ردی گون هک ۽ دائم ۽ گیر ۽ چیل انتنوں که دعوت الی الله په نیکی ۽
همگرنچ مان خطر ۽ ایران ۽ بر ۽ نه مریوک مان دیم په دیمی ۽ آیانی اوشت
انت، چه ایشی وهده جنگ مشروع انت ردی ۽ هراب کاری دعوت دیوکی
اصحابانی دیم ۽ به اوشت انت ۽ جان ۽ چه حمایت مسترین واجبان انت ۽ اے
هکم مان آزمانی ۽ زمینی حکماں ثابت ۽ اوشتوک همک ۽ بهینه بوتگ مان فطرت
۽ طبیعت ۽ انت ۽ هچ کس آئی ۽ رد نه کنت هماکس که آئی ۽ فطرت زند ۽ کانوده
ناسازگار به بیت. ایش انت راستین پهم اے شریفین حدیث ۽.

بزاں من ۽ هکم دئیگ بوتگ تاں پروردگار ۽ گون حکمت ۽ جوانین وازاں هکم
دئیان ۽ اگاں ارش کنوک په من ۽ اُرش بکن انت ۽ گون من جنگ بکن انت په

مردمانی ایمان ءِ آزادی دیمگیری بکنت من گوں آئیءِ جنگ کناں تا مردماں ہما
کسے کہ آیانءِ پہ زور کپیر نیم دیم اشد نت آرات اش بکناں ءِ مکسد ہمے مکن
کنگ ءِ زبانی گوں دعوت بوہگ گوں حکمت ءِ جوانیں وازاں ایش انت کہ آیانءِ
اللہ ءِ یکی ءِ توحید گواہی دئنت.

ہمے پیم ءِ گوں اے سرحمیں مزن شانیں چمشانکءِ چہ اسلام ءِ نبشتانک ءِ میان
ءِ تطبیق دئیگ بوتگ ءِ حدیث ءِ پھمگ پدر بیت انت.

گپ ءِ تران ءِ کم کنگ

۱ - عربی زبان ءِ بستر ماں نبشتانک ءِ پھم ءِ پہ مراد رسگ بید ءِ کلام اے دگہ
راہے نہ انت.

۲ - نبشتہ ءِ بستار ءِ یکجاہی پچیس دید ءِ شرع گوں اسلام ءِ زانت ءِ آلی ءِ خام چہ
نبشتانک ءِ گوں عالم ءِ زانتکاراں ماں کارانی تھا ماں آیان شک ہست انت.

۳ - ہاوند ءِ ہون ءِ ریچگ حرام کنگ ءِ حکم دئیوک آئی نصوص طاع گشتگ.
انچوش گشتگ : ﴿مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ

جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا﴾ {مائدہ: ۳۲} بزاں : اگہ کسے یک
انسانے بہ گُش ایت ابید چہ ایشیء کہ آنہ کسے ءِ گُشوک بہ بیت نہ آماں

زمین ءِ کار ہرابی کنوکے بہ بیت گڑا بزاں آئی ءِ دنیا ءِ درھیں مردم کشت انت
ھرکس کسے ءِ جان ءِ بہ رگین ایت گڑا انچو بزاں کہ آئی ءِ درھیں مردم زندگ

کت انت،، ءِ اے کار ماں پیگمیر ءِ وپاداریں ہمراہانی تھا گندگ ءِ زاهر انت.
۴ - اے حدیث یکے چہ نبشتہ ان انت کہ بازے اسلام ءِ بارو ءِ کار گپتگ اش ءِ

آئی ءِ پھمگ ءِ ردی اش وارنگ انچوش کہ آیانی پنتانی ہلاف انت.
۵ - (اقاتل) ءِ گال چہ مفاعل ءِ در ءِ جنگ ءِ جدل دو نیمگ ءِ لوٹوک انت پہ مانایا

کہ گوں کسے جنگ بکنت کہ گوں آئیءِ جنگ بہ کنت ءِ آئی ءِ چہ دین ءِ تبلیغ
ءِ دیمگیری بکنت.

۶ - (ال ءِ آب ماں (الناس) ءِ گال ءِ کرارے انت. بزاں دیمگی مردمے انت کہ پیسر ءِ
پدر انت ءِ آ عرب ءِ مشرک انت کہ گوں دعوت دئیوکیں واجہ ہاں جنگ اش کت.

۷ - کسے گُشگ کہ نہ لوٹ ایت اسلام ءِ دین ءِ بئیت جایز نہ انت. ہاوند ءِ گشتگ
: «ہج زورانسری یے ماں دین ءِ نہ انت،، {بقرہ: ۲۵۶}.

۸ - ھرکس ءِ گوں توحید ءِ کرار گُت ، چہ زاهر ءِ آئی کبول کنگ بیت ءِ آیانی باتن
ءِ ہساب پہ اللہ ءِ ایر کنگ بیت ازت ءِ جان ءِ مال پھریزگ بہ بیت.

چہ روایت ءِ گوں ہج پیم ءِ گُشگ ءِ آزار دئیگ ءِ زور پردئیگ آیانی پہ اسلام ءِ دین ءِ
سر ءِ دلالت نہ کنت.

واللہ اعلم.

وتریں گپ ء تران ء توسیپ ء وگشی ء لڑ

ہدائے رسول ﷺ گشیت: اے علم ء چہ ہمک پشپدان، عادل اش زورانت ء آئی ء چہ افراطگرانی توسیپ ء گوں اهل باطلانی هوری ء تاویل ء جاهل اش یات کن انت^۱.

انچوش کہ مردمانی تھا رمبے هست انت کہ چہ هاوند سبحان ء کلام پاک ء پیغمبر ﷺ رد زورانت پہ رنگے کہ منهج علمی ے سلف صالح پہ ما رس اتگ هست، سازگار نہ انت ء پہ نیگراہ ء مراد ء پروردگار ء مزیں ارزشت ء یکرنگ نہ انت

چہ قرآن ء لہتے آیات کہ پہ بید چہ مسلمانانی بابت ء نازل بوتگ انت مسلمانانی هاترا کارگرگ بنت ء خاصیں آیات، پہ درستان حکم صادرکن انت ء پہ قرآن ء ہدائے رسول (ص) ء حدیثانی توسیپ ء پهم ء ہبران دئنت، انچوش کہ مسلمانانی دل ء دماگاں ردیں پهم ء ریشگ جتگ ء ماں آسر ء چہ آیانی رواج ء کرداں دگہ ڈولی ے سرجنت کہ گوں اسلام ء نیگراہ ء ہچ نزدیکی ے نہ داریت.

مارا ماں اے لڑانی درمیان ء پہ اے واجہ هانی ردیں پکراں پجاروکی بیت.

۱ - حدیث مشہور صحابہ ابن عبد البر، وروی عن أحمد بن حنبل: أنه قال: هو حديث صحيح.